Zaaknr. :
Kenmerk : 18IT044983
Barcode : *18IT044983*

Technische vragen voor thema AB 12 september 2018

I. Watersysteemheffing (uitgangspunt voorstel: betere toepassing van het profijt beginsel)

a. Profijtbeginsel

Fractie Ongebouwd: *Vraag: Deelt u daarom onze mening dat het profijtbeginsel een gezocht argument is en dat beter aangesloten had kunnen worden bij het (huidige) kostenveroorzakingsprincipe? Zo, niet wat zijn daarvoor dan uw argumenten?*

Fractie Water Natuurlijk: *hoe wordt feitelijk het begrip Profijt omschreven, maar vooral berekend?*

Fractie Natuurterreinen: *profijtbeginsel toepassen op natuurgebieden en andere categorieën? De wetgever heeft hieromtrent in 2005-2006 grote twijfels geformuleerd in de Memorie van Toelichting op de Wijziging Waterschapswet 2005-2006, pag.23.*

Antwoord: De CAB heeft in de eerste 6 weken van 2018 een consultatieronde gehouden. In het verslag van de consultatiefase heeft de CAB de volgende reactie gegeven (2.5 consistente redeneerlijn, pagina 6).

"De CAB is het niet met de inbrengers eens die zeggen dat het kostenveroorzakingsbeginsel beter bij de watersysteemheffing past dan het profijtbeginsel. De watersysteemheffing is een hybride heffing met elementen van zowel solidariteit als profijt. Profijt in de betekenis van 'belang hebben bij' is van oudsher een belangrijke pijler onder het stelsel: wie belang heeft bij de voorzieningen van het waterschap, betaalt daar ook voor. De formele wetgever heeft bij de invoering van de Wet modernisering waterschapsbestel een duidelijke keuze voor profijt (naast solidariteit) gemaakt en ook naar de mening van de CAB past het principe 'de profijthebbende oftewel de belanghebbende betaalt' nog steeds het beste bij de watersysteemheffing. Welke groep welke mate van profijt heeft, wordt in de voorstellen van de CAB gerelateerd aan gemiddelde inwonerdichtheid als het om het profijt van de groep ingezetenen gaat en aan het door het waterschap geboden voorzieningenniveau als het om het profijt van de categorieën ongebouwd en gebouwd gaat."

b. Gebiedsmodel en BBP

Fractie Ongebouwd: *De landbouw heeft in het gehele watersysteem een belangrijke rol voor zowel het landelijk gebied als voor de stad (overloopgebied, retentie, recreatie enz.). Vraag: Op welke wijze komt de bijdrage in natura die de landbouw levert aan het watersysteem terug in het BBP. Op welke wijze wordt dit inzichtelijk gemaakt.*

Fractie Ongebouwd: *Toerekening van kosten via het BBP vindt onder andere plaats op basis van stedelijk en landelijkgebied. Alleen waar ligt de grenst tussen stedelijk en landelijkgebied. Ook in landelijkgebied liggen dorpsbebouwingen.*

Fractie CDA;
Er wordt aangegeven dat 6 basisproducten toegepast worden om kosten over categorieën toe te rekenen. Vragen daarbij:
- *Wat is daarbij ongebouwd en wat is gebouwd?*
- *Waaronder vallen gebouwen buiten de bebouwde kom, en waaronder vallen wegen in de bebouwde kom?*

Fractie Ongebouwd:
Voor het basis product baggeren wordt volgens het bijlage boek gerekend met een gemiddelde prijs voor baggeren van stedelijk en landelijk gebied. Alleen de kosten voor baggeren in stedelijk gebied is veel hoger. Hierbij wordt dus afgeweken van de kosten toerekening. Op welke wijze gaat Brabantse delta de kosten voor baggeren berekenen.

Antwoord:
In het Bijlagenboek van het eindvoorstel van de CAB is in bijlage 7 per basisproduct de kostentoerekening toegelicht. Op pagina 27 en 28 staat dat voor 'stedelijk gebied' de indeling en definiëring van de 'Top 10 vector' wordt aangehouden. Verder is aangegeven dat ieder waterschap bij het bepalen van de kosten waarop de uiteindelijke toedeling plaatsvindt rekening kan houden met de mate waarin het watersysteem in landelijk gebied in dienste staat van het stedelijk gebied. Een voorbeeld is een waterberging die een waterschap in het landelijk gebied heeft aangelegd, maar is bedoeld om wateroverlast in de stad te voorkomen. De kosten van deze berging kunnen t.b.v. de kostentoedeling worden toegerekend aan de kosten van het stedelijk gebied. Waterschap Brabantse Delta heeft in de berekeningen rekening gehouden met dit profijtbeginsel (dit geldt eveneens voor het product 'baggeren'). Bij de belastingheffing vallen gebouwen onder de categorie 'gebouwd' en wegen in de bebouwde kom onder de categorie 'ongebouwd, wegen'.

In de antwoordbrief aan het CDA (agendapunt 6.b. van Algemeen Bestuur 13 juni 2018) schrijft het DB dat het niet mogelijk is de exacte kosten in beeld te brengen die gemaakt moeten worden voor een goede ecologische waterkwaliteit i.v.m. vuilvracht vanuit landbouw. Geeft dat een probleem weer voor het toepassen van Gebiedsmodel?

Antwoord:
Het waterschap neemt diverse maatregelen ten behoeve van de waterkwaliteit van oppervlaktewater, welke worden bekostigd uit de watersysteemheffing. Vanwege het karakter van diffuse verontreiniging is het niet mogelijk om de exacte kosten in beeld te brengen. Dit is geen probleem voor toepassing van het Gebiedsmodel, omdat hier het profijtbeginsel wordt toegepast en niet het kostenveroorzakersprincipe.
Op pagina 10 van het eindrapport van de CAB is het volgende voorstel opgenomen:
"5. Breng bij de kostentoedeling de profijthebbenden van waterkwaliteitsmaatregelen beter in beeld door de kosten van waterkwaliteit expliciet toe te delen.
De CAB stelt daarom voor een extra BBP-basisproduct voor waterkwaliteit een plaats te geven in de kostentoedeling. Hiermee wordt beter in beeld gebracht welke maatregelen genomen worden, wat de kosten daarvan zijn en wie daar profijt van heeft, waarmee vervolgens een eerlijkere verdeling van kosten kan plaatsvinden. Met het voorstel komen ook de maatregelen in beeld die vanwege diffuse verontreiniging van het oppervlaktewater (vanuit landbouw, natuur en wegen) noodzakelijk zijn. Deze verontreiniging is weliswaar veelal een onvermijdelijk gevolg van leven, recreëren en ondernemen, maar kan alleen plaatsvinden zolang het waterschap mitigerende maatregelen in het kader van de waterkwaliteit neemt."

Fractie CDA: *Kosten van natuurontwikkeling worden die via waterkwaliteitsmaatregelen (BBP) toegerekend aan ongebouwd? Hoe is de systematiek van de verdeling van de 70% kosten van natuur over de andere belastingcategorieën in de rekensom? Wat zou het betekenen als alle kosten voor natuur aan "ingezetenen" worden toegerekend?*

Antwoord: WBD heeft het voorliggende voorstel doorgerekend, maar geen alternatieve berekeningen opgesteld.

Fractie Ongebouwd: *Voor de toepassing van het BBP voor de primaire en overige kering wordt uitgegaan van de WOZ waarde. Hierbij worden de uitgangspunten van het gebiedsmodel niet losgelaten. In hoeverre kun je dan nog spreken van het solidariteitsbeginsel. Hoe worden de kosten van het hoogwaterbeschermingsprogramma en het bestuursakkoordwater verwerkt in het bbp.*

Antwoord: De kosten van het HWBP (solidariteitsbijdrage) is als criterium gehanteerd de waarde van gebouwd en ongebouwd in het gehele gebied van WBD.
Het is niet duidelijk wat onder de kosten van het Bestuursakkoord Water wordt verstaan.

Fractie Natuurterreinen: *Waterkwaliteitsmaatregelen als een van de basisproducten in BBP methode toevoegen en de kosten hiervan toedelen op basis van profijt. Wat en wie heeft profijt? Bijvoorbeeld: waterberging in natuurgebieden t.b.v. landbouwgebieden kan alleen als waterkwaliteit het toelaat. Natuur biedt een blauwe dienst, landbouw is profijthebber.*

Antwoord Op pagina 10 van het eindrapport van de CAB is het volgende voorstel opgenomen:
"3. Breng de categorie natuur onder bij de categorie ongebouwd.
Natuur is op dit moment een zelfstandige belanghebbende en belastingplichtige groep. Redenerend vanuit het profijtbeginsel is het niet nodig dat natuur een aparte categorie is. Daarom stelt de CAB voor om deze groep voortaan als een subcategorie van de categorie ongebouwd aan te merken."

c. Weeffout

Fractie CDA: *Is de weeffout met deze voorstellen op verantwoorde manier opgelost? M.a.w. is de toerekening kosten en verdeling van lasten over wegen en overig onbebouwd duidelijk mogelijk? En rechtvaardig mogelijk? Was de aanpassing niet veel eenvoudiger en rechtvaardiger geweest als er een duidelijke onderverdeling van de categorieën wegen en overig onbebouwd was geweest?*

Fractie Water Natuurlijk: *welke weeffout is nu mede de aanleiding voor dit voorliggende voorstel van de Unie? We lezen meerdere weeffouten door elkaar. Welke weeffout wordt nu feitelijk opgelost met het voorliggende voorstel?*

Antwoord: Als knelpunt van de watersysteemheffing (pagina 25 eindrapport CAB) is de weeffout aangehaald: "Ook bij ongebouwd zien we dat waarde tot knelpunten leidt. Wegen en spoorwegen zijn in het huidige belastingstelsel een subcategorie van de belastingplichtige categorie ongebouwd. De categorie ongebouwd bestaat naast wegen en spoorwegen uit agrarische grond, bouwpercelen en overige ongebouwde objecten. Dit betekent dat als er in een gebied kostbare infrastructuur wordt aangelegd, de gehele categorie ongebouwd hiervan de gevolgen draagt. Dit effect is de 'weeffout' gaan heten."
In het Bijlagenboek van het eindvoorstel van de CAB is in bijlage 2 het begrip weeffout nader uitgelegd.

d. Plusvoorzieningen

Fractie CDA: *Is er het gevaar dat normale uitvoering van onze taken, onder de plusvoorziening dreigt terecht te komen? Zie bijvoorbeeld waterbeschikbaarheid, beperking wateroverlast?*

Antwoord: Op pagina 9 van het eindrapport van de CAB is onder voorstel 2 het volgende opgenomen: "Plusvoorzieningen zijn waterschapsvoorzieningen die boven de normale taakuitoefening -het basisniveau- uitgaan." Op pagina 26 staat nog een toelichting op het voorstel. Kenmerkend aan plusvoorzieningen is dat het voorzieningen zijn die het waterschap niet hoeft te treffen om aan wettelijke normeringen te voldoen. Als waterschappen gevraagd worden meer te doen dan op grond van hun reguliere taakuitoefening van hen verwacht mag worden, is het goed denkbaar dat de kosten van de extra inspanningen worden neergelegd bij degenen die daar om verzocht hebben. Tegenover plusvoorzieningen staan basisvoorzieningen; voorzieningen die het waterschap móet treffen om aan gestelde wettelijke normeringen, bijvoorbeeld in het kader van waterveiligheid en wateroverlast te voldoen. Er zal scherp gelet moeten worden op het onderscheid.

II. Zuiveringsheffing (uitgangspunt voorstel: betere toepassing van het kostenveroorzakingsbeginsel)

Fractie CDA: Maatwerk zuivering
Een experimenteerartikel om heffing te verminderen voor fosfaatterugwinning wordt opgenomen.
Is het omgekeerde niet beter, door te werken met verhogingen bij "dun" water?
Bovendien is hoog fosfaatgehalte zowel voor influent als effluent, niet positief voor waterkwaliteit.
Wat is de relatie met de verontreinigingsheffing? Zie vereisten bij KWR-normen.

Antwoord: Vanwege de door de CAB gestelde wens om kostenveroorzaking beter tot uitdrukking te brengen en gegeven de resultaten van bovengenoemd onderzoek stelt de CAB een ingrijpend andere heffingsformule voor. Aan de hand van deze heffingsformule komt één kostenveroorzakingseenheid (kve) ongeveer overeen met het maximum debiet en de vervuilende stoffen die gemiddeld door één inwoner worden geloosd. Deze maatstaf heeft een aanzienlijk betere relatie met de kostenveroorzaking dan de huidige maatstaf die gebaseerd is op de vracht aan zuurstofbindende stoffen. De in verhouding hoge kosten van 'dunwaterlozingen' en lagere kosten van 'dikwaterlozingen' komen hierin bijvoorbeeld beter tot uitdrukking. De nieuwe formule kan daarmee beter inspelen op de waarde of kosten van afvalwater. Dit kan een positieve bijdrage leveren aan de oplossing van de afhaakproblematiek en bijdragen aan de duurzaamheidsambities (circulaire economie en energietransitie).
*Ook voor de verontreinigingsheffing wordt een andere heffingsformule voorgesteld. Echter: zonder aanpassing van de heffingsformule van de verontreinigingsheffing zouden de grondslagen van de zuiveringsheffing en de verontreinigingsheffing sterk van elkaar gaan afwijken als gekozen wordt om binnen de zuiveringsheffing de voorgestelde formule te gaan hanteren. De CAB vindt dit ongewenst gezien de in functie van de verontreinigingsheffing als sluitstuk op de heffing. Tegelijkertijd acht de CAB de formule niet volledig geschikt voor de verontreinigingsheffing. Dit is met name het geval bij de component die tot uitdrukking brengt dat de kosten van de zuivering in belangrijke mate samenhangen met de hoeveelheid water (QMAX * 12,4). Deze component speelt geen rol bij lozing op oppervlaktewater en drukt ook geen mate van vervuiling uit.*

Fractie CDA: *Zuiveringsheffing en hemelwaterbeperking.*
De reservering van 1% voor beperking van lozing hemelwater en dus toevoer naar de RWZI, is opgenomen. Wat betekent dat voor meerjarenraming? Eisen aan de termijn van besteding? Correcties ingeval onderbesteding?

Antwoord: Een waterschap kan zelf bepalen welk bedrag wordt opgenomen. Zie pagina 54 van het eindrapport van de CAB:
"8.2.1 OPSLAG OP HET TARIEF T.B.V. BEKOSTIGING EXTRA AFKOPPELMAATREGELEN
De CAB stelt voor dat de waterschappen via het tarief van de zuiveringsheffing middelen kunnen genereren, die onder andere kunnen worden besteed aan het stimuleren van afkoppelmaatregelen van huishoudens, bedrijven en andere overheden. In de berekeningen in deze paragraaf is er vanuit gegaan dat alle waterschappen van deze mogelijkheid gebruik zullen maken. Een waterschap kan zelf op basis van een eigen onderbouwing bepalen welk bedrag op deze wijze wordt verzameld. In onze berekeningen zijn we, conform het voorstel van de CAB, er vanuit gegaan dat we kiezen voor 1% van de huidige opbrengst van de zuiveringsheffing.

III. Evenredige verdeling

a. Bepalen verdeling aandeel categorieën

Fractie Ongebouwd: *Het aandeel voor Ingezetenen wordt enkel bepaald op basis van de inwonerdichtheid. Waarom is voor deze categorie niet op dezelfde wijze het kosten aandeel doorgerekend en toegepast als voor de categorie gebouwd en ongebouwd. Wat zouden de uitkomsten zijn geweest voor ons waterschap.*

Fractie Ongebouwd: *Het 6e basis product "waterkwaliteitsmaatregelen" is onzes inziens een andere manier van het belasten van de diffuse bronnen. In dit product worden de baggerkosten gedeeld met gebouwd op basis van het aandeel stedelijk gebied. De overige kosten komen in dit voorstel geheel voor rekening van ongebouwd (landbouw, natuur en wegen). Zitten de kosten voor dit product niet veel meer verspreid over meerdere basisproducten en moeten deze dan niet door alle categorieën worden betaald.*

Fractie Ongebouwd: *Op welke wijze kan in het basis product waterkwaliteitsmaatregelen rekening worden gehouden met het feit dat niet-beïnvloedbare verontreinigingen van het oppervlakte water. Zodat deze kosten niet aan de categorie landbouw, natuur en wegen wordt toegekend maar over alle categorieën wordt verdeeld.*

Antwoord: De burgers van het waterschap (de ingezetenen) brengen het solidariteitsdeel van de heffing op. Dit is een vast percentage van alle kosten (in de huidige kostentoedeling 29,4%). Het ingezetenenbelang is een collectief belang. Het gaat bij het ingezetenenbelang om het kunnen wonen, werken en recreëren in het waterschapsgebied. De ingezetenen betalen dus ook een deel van de kosten voor waterkwaliteits-maatregelen. Het resterende deel van de kosten wordt verdeeld over de categorieën gebouwd en ongebouwd o.b.v. de volgende criteria (pagina 28 bijlagenboek):
"De kostentoedeling naar gebouwd en ongebouwd kent twee stappen en gegeven deze stappen moeten de kosten van dit product die aan gebouwd en ongebouwd worden toegedeeld worden onderverdeeld in:
a. kosten van baggeren vanuit waterkwaliteitsoogpunt;
b. overige kosten.

De volgende toedeling ligt voor de hand:
a. met dezelfde sleutel als het kwantiteitsbaggeren aan gebouwd en ongebouwd (dat wil zeggen dat de kosten in stedelijk gebied worden toegedeeld aan gebouwd en die in landelijk gebied aan ongebouwd);
b. volledig aan het ongebouwd."

Overwegingen waarop criterium is gebaseerd (pagina 29 bijlagenboek):
"a. De plaats waar deze baggerkosten worden gemaakt, stedelijk gebied of landelijk gebied, drukt het profijt dat gebouwd resp. ongebouwd van het product hebben goed uit. Daarom wordt het aandeel van de kosten die in stedelijk gebied worden gemaakt toegedeeld aan gebouwd en het aandeel dat in landelijk gebied wordt gemaakt aan ongebouwd.
b. De CAB heeft dit product mede geïntroduceerd in verband met de diffuse verontreiniging van het oppervlaktewater vanaf wegen, agrarische percelen, natuurterreinen en overige ongebouwde gronden. De kostentoedeling aan ongebouwd vindt plaats vanwege het profijt dat ongebouwd heeft van de waterkwaliteitsmaatregelen van het waterschap. Hoe groter de diffuse verontreiniging is, des te groter het belang bij de (deels mitigerende) maatregelen van het waterschap om aan de waterkwaliteitsdoelstellingen te voldoen. Hierbij geldt dat de verontreiniging die het gevolg is van gebouwde objecten met name niet rechtstreeks in het oppervlaktewater terecht komt maar via de zuiveringsinstallaties van het waterschap en

overstorten uit gemengde riolering. Voor deze lozingen wordt verontreinigingsheffing opgelegd, zodat daar al voor wordt betaald. Langs deze lijn is er naar het oordeel van de CAB veel voor te zeggen om deze resterende kostenpost volledig toe te delen aan het ongebouwd."

WBD heeft het voorliggende voorstel doorgerekend, maar geen alternatieve berekeningen opgesteld.

Fractie 50 Plus: *Voor de watersysteemheffing wil 50PLUS, zoals hiervoor al aangegeven, een rechtvaardiger verdeling van de lasten over inwoners en de overige categorieën. Om meer inzicht te krijgen in de effecten van de CAB-voorstellen op de tarieven is een doorrekenig van mogelijke alternatieven wenselijk.*

Antwoord: WBD heeft het voorliggende voorstel doorgerekend, maar geen alternatieve berekeningen opgesteld.